t. Vádló ügyvéde semmiségi pa-
tt be. A tárgyalás mikénti lefo-
következő számban értesitendjük

ivő. Köztiszteletben álló derék
Kertész István hétfőn tartá
v. Juhász Györgyné asszony-
szivből kivánunk áldást fri-

eti falragasz. — (Szóról szóra.)
táces téye tartatik kezd ete 7 óra-
Olvasható Debreczenben.
kolai háznagyul megválasztatott
Sándor.

RSZAGGYÜLÉS.

és jegyzőkönyve hitelesittetik. Tri-
ellalja a belügyért, van-e tudo-
lai kerületi kapitány által a vá-
lkövetett törvénytelenségről? Ha
venni s a kapitányt megbüntetni.
rpellálja a belügyert van-e tudo-
ában, de különösen a Temesben
közegek visszaéléseiről. Interpel-
több pontja a közegek hatáskö-
Mindkét interpellátió
a honvédminiszterrel. Tisza Be-
régibb interpellátiójára válaszol.
kifejti, hogy ő a pusztáknak a
valásat társadalmi s politikailag
tarija, közigazgatásilag is, mert
k olyan kis község van, mely a
teendők ellátására képtelen. Ki-
e tárgyban a javaslatot a jövő
n fogja bemutatni. A 2-ik kér-
feli, hogy nincs joga a fenálló
át felfüggeszteni.
kérdésre azt feleli, hogy a már
bó alakult községek jövője két
az egyik az, hogy mily feltéte-
sotni a törvény ezek fennálhatá-
pedig az, hogy ezen már megala-
megfognak-é a jövőben felelni a
meinek. Kéri a t. háznak feleletét
ni. — Ezután Beliczay emelt

„Debreczen"
eredeti
...TAVIRATA.

dapest. máj. 20. A képvi-
ülésében kinos benyomást
skedelmi miniszternek Helfy
ójára adott válasza. tudatta,
kudozások ügyében még nem
. Helfy feleletében sajnálko-
afiui fájdalommal konstatálta
en mulasztást. annyival in-
a közjogi kérdés félretéte-
ult kormány megbuktatására
edében a bank- és vámügy
olt okul adva. Ha semmit
olna a kormány három hó
bben lett volna megbocsát-
életérdekünk körül e tét-

i tőzsde máj. 20. (Távirati tudó-
102 65, cs. arany 5.28½—; Napo-

Felelős szerkesztő:
TMÁRI KÁROLY.

knek nélkülözhetlen!!
VISSANTE.
Dr. Lejossétól Párisban.
Csak a méregmentes, hiva-
talosan megvizsgált, tiszta és
teljesen ártalmatlan RAVIS-
SANTE Dr. Lejosse-tól
Parisban, bir azon erővel,
az emberi bőrt minden serü-
léstől megmenteni, utóbajok-
tól megóvni és szépséget s
ifjuságot biztositani. — A
„Ravissante" naponkint egy-
szer az ujjhegygyel az arcz-
ra, vagy más testrészre dör-
zsöltetik és már a törölközés
után tapasztalható a majdnem
csodálatos hatás. Az arczon
támadt ránczok és himlőhe-
lyek elsimittatnak. — A „Ra-
vissante" ifju arczszint idéz
elő, a bőrt fehériti, frissiti
és finomitja; eltávolit legrö-
videbb idő alatt szeplőt, máj-
foltokat, orrvörösséget, s a
bor minden tisztátlanságait.
Budapesten: Dr. Lejosse fő-
lyutcza 15-dik szám.
e ben egyedül: Göltl Nándor ur
ban.
ára 1 frt 50 kr. és 2 frt 50 kr.
rendelmények a legszigorubb ti-
tositása mellett utánvéttel eszkö-
38 24—50

kváltoztatás.
lettel alólirottnak van sze-
t. cz. közönséget értesiteni,
piacz-utczán lévő kávé
étét, folyó május 20-tól fogva
Kápolnási-féle házba te-
zönség szives pártfogásá-
k.
Tisztelettel
Kovács Zsuzsánna,
kávé forrás tulajdonos.

1875. VII. évfolyam. 98. szám. Szombat, május 22.

Előfizetési árak:
Helyben es postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-haz földszint* a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Debreczen, máj. 22.

Rövid idő mulva az országgyülésre küldendő követek megválasztásának küszöbén állunk, s okulva a lefolyt hét évi gyülésezés nemcsak sikertelenségén, de — mondhatni annak, hazánk **vagyoni** állapotára annyira kártékony visszataszitására — most a választó polgárságnak szerintem nem lenne háládatlan föladata helyzetünk javulását elősegitő módozatokról gondoskodni és oda müködni, hogy az ismét kezdetét veendő országgyülés ne csak ugy mint az eddig volt — a bőbeszédüségnek és a czifrábbnál czifrább phrázisoknak legyen tárháza: hanem hogy az, létünkre és jövőnkre legnagyobb horderővel biró föladatának feleljen meg ugy, amint azt egy oly rangu állam, mint a minő „Magyarország" — méltán és jogosan követelheti!

Az egész czivilizált világ előtt tudvalevő dolog az, miszerint hazánknak jövője nem csupán a politikai constellácziónak jobb avagy kevésbé jó fordulatán alapszik; — hanem, hogy annak tényleges valódi léte és fenállása, az **ipar és kereskedelem** fejlesztésében, annak meggyökeresitésében és felvirágzásában rejlik! Mert, hiába foglalunk mi el bármily nagyszerü és befolyásos állást a többi nagy hatalmak vagy államok sorában; ha anyagi viszonyaink ziláltsága napról-napra nagyobb mérvet ölt, és az egyes polgárok elszegényedése következtében az állam fentarthatására megkivántató összegeket nem lehetünk képesek előteremteni, s mármár oda jutva, hogy a tönkremenésnek szomoru volta majdnem elkerülhetlen ténynyé váland? — daczára a minden névvel nevezendő s még ekkoráig hazánkban soha nem létezett nyomasztó adónemek rendszeresitésének!

Minden helyes felfogással biró egyén, legyen az üzletembere avagy iparos, ha üzlete vagy iparterjedelme több egyének alkalmazását veszi igénybe, mindig azon fog lenni, hogy: oly egyéniségeket alkalmazzon üzletében vagy mühelyében, a kik az üzlet vagy ipar ágában tökéletesen jártasak, s annak minden egyes mozzanatait az előadandó alkalomkor hasznukra s javukra forditni tudják.

Nézzük most már ugy a kormánynak eddig követett hibás, mint a választó polgárság részéről ez ideig nem eléggé meggondolt eljárását. A kormány hét éven keresztül az ipar és kereskedelmi tárczát oly egyéniségek kezére bizta; a kik, habár legtisztább jellemmel birtak is, s a legjobb akarattól vezényeltetve anyagi helyzetünkön segiteni akartak volna, nem sikerülhetet nékiek, mivel magas rangu születésüknél fogva, soha az ipar és kereskedelem bonyolódott nehézségeivel megismerkedni nem volt alkalmuk! A választók zöme pedig elengedé magát ragadtatni azon mindenfelé csattanós hangzatu és nagyszabásu programmbeszédektől, a melyeket a honboldogitó követ kandidátusok mézes madzagként huztak végig a szájukon; nem igen vevén fontolóra azt, hogy a szép szó nem csititja az éhes gyomort, s hogy a jólakáshoz mindenek előtt is kenyér kell — azt választották meg a kinek legszemesebb, legmozgékonyabb kortese volt!! — A dolog ilyetén voltánál fogva nem is lehet csodálkozunk azon, hogy oda jutottunk, ahol vagyunk! De a mennyiben a magyar ember rendesen a maga kárán szokott okulni: — tehát eljöttnek látom lenni idejét annak, hogy a bajt ezutánra elháríthassuk magunktól; igen! de ezen czélt csak akkor és az által fogjuk elérhetni, ha „szakembereket" fogunk követekül választani! Azaz oly egyéneket, a kik üzlet vagy ipar emberei lesznek!!!

Ha az „arisztokráczia" a felsőház által van képviselve — mért ne legyen a polgári elemnek legtevékenyebb osztálya, az ipar és üzlet osztály is képviselve?! Azon osztály, a melynek minden egyes tagjára kiszabott országos adó garasán, a szorgalom és fáradozás izzadsága tapad?!

Tekintsünk a nagy német birodalomra, magára Osztrákországra, Anglia, Franczia, Olasz, Porosz stb. országokra, s arról győződünk meg, hogy azoknak országgyülésein az ipar és kereskedelem kellőleg képviselve van, és csak „Magyarország" képezi azon megfoghatlan unikumot, miszerint „iparost" egyet sem, és a kereskedőkből csupán egyetlen egyet találunk ötödfélszáz képviselő közt!?

Vajon összefér-e az a magyar öntudattal, hogy egy oly szegénységi bizonyitványt állitsunk ki magunk magunkról, mintha iparosaink és kereskedőink nem birnának annyi képzettséggel, hogy saját ügyeink és bajaink enyhitésére szolgálandó tanácsukkal, a többi honatyák soraiban helyüket becsülettel be ne tölthetnék? — Nem! — valóban nem ebben rejlik a hiba— hanem igenis abban, hogy eddigi közönyösségünk és saját ügyünk iránti érdekeletlenségünk azon téves nézetben hagyott bennünket, mintha csak a „táblabirói" elem lehetne hivatva arra; hogy sorsunk felett határozzon!? Bontakozzunk ki tehát országszerte ezen abnormitást előidézett tétlenségből, s szakitva ezen elavult tradiczióval — a legközelebbi választásoknál bizonyitsuk be azt, miszerint tökéletes, szilárd meggyőződésünk, hogy az „ipar és kereskedelem" nyomasztó helyzetén csakis szakemberek segithetnek! Minélfogva iparost és kereskedőt is kell az ország politikai ügyeit rendező többi orsz. képviselők mellé választanunk!

Deutsch Jakab.

— **A képviselőház** bezárására a király nem jön le, a trón beszédet a miniszterelnök fogja hihetőleg hetfőn felolvasni

— **Szent-Lőrinczen** (Baranya m.) a máj. 20-iki értekezleten a függetlenségi párt megalakulván, képviselőjelöltnek nagy lelkesedés közt Helfy Ignácz kiáltatott ki, elnöknek Kerek Sándor, — tiszteletbeli elnökök Kossuth Ferencz.

— **Az 1876-iki budget** előmunkálatait a miniszteriumok bevégezték, s legközelebb az államférfiak Bécsbe utaznak ő felségével a budgetet véglegesen megállapitandók.

— **Pestmegyében** is erős folyamatban van a közjogi ellenzék szervezkedése. A szabadelvü kormánypárt jelöltjével szemben minden választókerületben baloldali jelölt fog felléptetni. A fusió bályoga oszlik-bomlik a választók szeméről s kezdenek már is mindenütt világosan látni.

— **A görög-keleti** szerb egyházi kongressus e hó 30-án Karlovicon megnyilik.

Esküdtszéki tárgyalás.

Margitay Lajos által Tisza Imre p.-ladányi lakos ellen inditott sajtó per tárgyalása f. é. máj. 20-án tartatott meg.

A tényálladékot ismeri az olvasó azon nyiltéri vitákból, melyek nevezettek közt, a „Debreczen" ez évi számaiban folytak le; annálfogva, azt részletezni nem is kivánván, csak is a tárgyalás mozzanatait adjuk elő főbb részleteiben.

Vádlóügyvéd beszédét pedig alább közöljük.

A tárgyalás reggeli 9 órakor vette kezdetét. Elnök: Szücs István, birók: Becske Lajos és Szabó Imre, jegyző Boruzs József. Jelen van vádló személyesen és vádlott; vádlóügyvéde Margitay Dezső, védőügyvéd Kapu Endre p.-ladányi ügyvéd. — Az esküdtszék pedig következőleg alakult meg: Gálocsy Gusztáv, Göltl Nándor, Gyürky Sándor, Holländer Gyula, Király Mihály, Klekner Manó, Nagy Ferencz, Némethi Sándor, Nemes Gábor, Rott Lipót, Szepessy Antal, Tóth Gyula; póttagok: Fried Károly, Mihalovics István.

A szokásos elnöki beszéd és a vádlevél előterjesztése után vádló Margitay Lajos ügyvéde Margitay Dezső emelkedett fel s férfias, szép szónoki hangon a következő remek beszédet tartotta.

Tekintetes esküdtszék!

Egy népképviseleti szabad államban, hol nem néhány kiválasztott, hanem a polgárok összesége van hivatva a közjót előmozditani — a sajtónak okvetlen szabadnak kell lennie.

A sajtó hatalmas fegyver: — mesze hordó ágyu az alkotmány bástyáin; — kertészolló, melylyel a társadalmiélet fattyu jövései lemetszetnek; — drága orvosszer, melylyel a nemzeti fölvirágzást biztositani lehet.

A sajtószabadság az arra érett nemzeteket megvédi az elsülyedéstől; tisztitja a nézeteket, uj eszméket teremt és nemesit; — árgusszemekkel őrködő s a nemzet millióinak tekintélyével felruházott óvás minden visszaélés ellen; vért, ha a közjó megtámadtatik; kard, ha ujabb előnyt kell vivnia.

Ha tehát a polgárok összesége van jogositva és kötelezve a közjó előmozditásáról gondoskodni: kell, hogy rendelkezése alá bocsáttassék azon eszköz, melylyel a czél legsükeresebben elérethetik: — a sajtó.

A szabadsajtó megvéd bennünket a sülyedéstől, a szolgaságtól. De ki védi meg a sajtó szabadságot?

Mert a mily megbecsülhetlen drága s mindenható fegyver a sajtó a közjóért küzdő nemes bajnok kezében, ép oly veszélyes és mindent leromboló, ha magán szenvedélyek eszközévé aljasul.

Ott, hol a honvéd a szabadság védelmére szentelt ágyut saját társai ellen forditja; — hol a nemes küzdelemre szánt aczél taglóvá válik, melyel a magánbecsület mészároltatik le; — hol a kertészollóval nem a fattyujövések, hanem a magánbecsület, a társadalmiélet élő gyökere nyirbáltatik, ott nem fog virágozhatni a sajtószabadság, mert a szabadon garázdálkodható becsületrablók banditái minden becsületére, hirnevére féltékeny polgárra teszik azt. — Ott a becsületes polgárok óhajtandják a sajtószabadság eltörlését; — és meg fog szünni a drága intézmény, a polgárok elvesztik a jogot: szabadon küzdhetni saját javukért s az eszme szárnyszegetten fog mászni a göröngyök között.

Ki véd meg bennünket e nemzetirtó csapástól? Ki védi meg a sajtószabadságot?

A törvényhozás e magasztos hivatással önöket ruházta föl, t. esküdt urak. Azt mondá: a sajtószabadság közkincs.

A thozás korlátlan bizalommal tette le kezeikbe nemzeti önállásunk legfőbb garancziáját, nem tanitá önöket §-ok utján: miként őrizzék meg a sajtószabadságot, hogy szabadossággá, féktelenséggé ne fajuljon, hogy a közkincs közborzalom tárgyává ne váljék?

Önök a nemzet intelligencziája: önöknek tudniok kell utasitás nélkül is, hogy a sajtószabadság a közjó, a nemzeti fejlődés fegyvere, s nem a privát szenvedély, bosszuvágy gyilka, hogy, mint az eszmék és nézetek fegyvere jogosult, de, mint gyilok, ma engem, holnap talán önök valamelyikét, de mindannyiszor a közérdeket sebezi meg.

Pedig a thozás nem azért mulasztá el önöket arra utasitani, hogy a magánosok elleni sajtótámadásokat szigoruan vegyék s a féktelenkedőket komolyan sulytani igyekezzenek — mintha talán közönyös lett volna előtte a magánbecsület megtámadása!

Távolról sem! . . . A thozás belátta jól, hogy a magánszemélyek elleni támadások legtöbb esetben a szenvedély, tehát nem az igazság, hanem a gyülölet jelöltei. A thozás tudta, hogy a magánosok ellen emelhető panasz nem az olvasóközönség, hanem az ország biróságaihoz nyujtandó be, hogy a sajtó utján közzé tett támadás nem panasz s nem is akar az lenni, hanem megbecstelenités: az önkény, az önbiráskodás villáma, mely legtöbb esetben ártatlant sujt jóvátehetetlenül, s hogy mindezt belátta s veszélyesnek tartá a közjóra sőt magára a sajtószabadságra: bizonyitják az 1848. évi XVIII. t. cz. 24. és 25. §-ai, melyekben megtiltatik a sajtótárgyalásokat vezető biróságoknak, hogy a sajtó utján megtámadott magánpolgár erkölcsisége ellen bizonyitékokat engedjen felhozni.

Határozottan jelzé ezáltal a thozás álláspontját a kérdéssel szemben. Mintha azt mondta volna: a sajtó utján megtámadott magánpolgár sajtópernél nem az a kérdés: alapos-e a sajtótámadás?

Mert nem az képezi a sajtóvétséget, hogy a magán polgár alaptalanul támadtatott meg, hanem hogy a sajtó utján támadtatott meg, hogy a sajtó, mely a közügyek ellenőrzésére, emlésére szánt intézmény, nemtelen magán szenvedélyek eszközévé aljasittatott.

Azon esküdtszéknek tehát, mely az 1848. évi XVIII t. cz. szellemében akar müködni, mely a sajtószabadságot közkincsnek s a közjó előmozditására szolgáló intézménynek tekinti s mint ilyet a jövő számára is fent akarja tartani, a magán polgárok sajtó utjáni megtámadtatását, történt legyen az bármily magán okokból — szigoruan kell vennie.

És különösen szigoruan kell vennie ott, hol — mint itt — a támadás merőben alaptalan és határozottan roszakaratból származó.

Engedjék meg tisztelt uraim, hogy a kérdésben forgó ügy tényálladékát előadhassam.

Vádlott az 1874. évben a Magyar kölcs. bizt. bank akkori debreczeni vezérügynöknél, Margatay Lajos vádlónál jégellen biztositván, az ezért járó dijat, 665 frt 80 krt, egy váltóelfogadmánynyal fizette ki.

Margitay Lajos a váltót készpénz fizetésként elfogadta; hogy az igazgatóság tőle az elszámoláskor nem váltóban, hanem forgalmi pénzjegyekben fogja követelni a 665 frt 80 krt, miután a Mkbb. alapszabályának idevonatkozó 91 §-a igy szól: „a biztositási ajánlattal köteles a biztositó fél a dijjegyzék szerint bizt. diját is előre befizetni stb." s igy a biztositást kötő ügynök mindég készfizetési kötelezettség alatt áll az igazgatósággal szemben.

Elfogadta azonban a váltót és elfogadta Tisza Imre mészáros mesterért a kész fizetési jótállást 665 frt 80 kr. erejéig, mert bizott vádlott becsületességében; mert távolról sem gyanitotta, hogy ugyanaz az ember, kiért ő 665 ft. 80 kr. erejéig kész fizetési jótállást vállalt, majdnem a sajtó utján csalónak törekedend őt feltüntetni — hálából, amiért annyira bizott benne, hogy kifizetési jótállást válalt érte! — Elfogadta, mert távolról sem tette fel vádlottról, hogy a váltólejártakor pénz helyett rágalmakkal fog fizetni!

Az igy megkötött üzletet bejelenté Margitay Lajos az igazgatóságnál; az igazgatóságnak nem volt ellene kifogása s igy elfogadtatott az.

Később vádlott jégkárt szenvedvén, Margitay L., mihelyst tudomására jutott rögtöni intézkedést kérve, jelentést tőn az igazgatósághoz.

Az igazg. Margitay Lajost, mint v. ügynökét küldé ki a becs felvételére, ki e megbizatásában közmegelégedésre eljárván, az iratokat azon kérelemmel terjeszté vissza az igazgatósághoz, hogy a kárösszeg kifizetés végett mielőbb utalványoztassék ő nála; ő kielégiti a követelést.

Az igazg: nem utalványozta, annálfogva vádló nem fizetheté ki azt s midőn ezt követőleg — Margitay Lajos v. — ügynöki állásáról lemondott s a Mkbb-kal végleg elszámolt, kénytelen volt a 665 frt 80 krt, mint készpénzt elszámolni s kiegyenliteni az igazgatósággal szemben.

Tehát vádló 665 frt 80 krt törlesztett vádlottért — talán ugyanazon pillanatokban, midőn vádlott azon törte fejét: miként bujhatnék ki az érte fizető Margitay Lajossal szemben a 665 frt 80 kr. fizetési költsége alól? — Miként tüntethetné föl az érette fizetőt olyan csalónak, ki nemcsak őt, de a Mkbb-ot is megkárositá s ennélfogva olyan kalitkára érdemes, hol mások zárják be utána az ajtót?!

Hogy az a vádlott, ki igy bánt el az érette jótálló érdekében, a becsület határai között mindent megtevő, később pedig helyette fizető M. L-al, hogy ez a vádlott bir-e a nemességnek s ama lovagias érzületnek, mely nem engedi, hogy a jóltevő kezet megmarjuk, csak legkisebb szikrájával is? — annak megitélését önökre bizom.

De megkell jegyeznem, hogy mindaz, amelyeket itt elmondottam, a Mkbb. nyilatkozatával s a kihallgatott tanu vallomásával szóról szóra igazolva van; hogy annálfogva vádlott panaszolt nyilttéri czikkei a legalaptalanabb, legroszakaratubb és legsértőbb rágalmak.

Vádlott talán azzal fogja magát védeni, hogy ő nem roszakaratból rágalmazta vádlót, hogy őt az általa közlött igazgatósági levél vezette tévutra.

Ezen védelem azonban nem állhat meg, t. esküdt urak! mert a magánpolgár becsülete elleni sajtótámadás gyilkosmerénylet az erkölcsi ember ellen, s kérdem: a gyilkos, ki embertársát megölé, védheti-e magát azzal, hogy a gyilkosságra azért vállalkozott, mert ugy mondák neki, hogy oka van haragudni a meggyilkoltra?

E védelmet önök közöl egy sem fogná elfogadni uraim!

De továbbá: nem a M. kbb. levele vezette félre vádlottat, hanem vádlott vezette félre a M. kbb.-ot azon levelével, melyre a bank levele válasz volt.

Ugy elferditve s M. L. ellen oly rágalomteljesen adta elő vádlott a tényálladékot az igazgatósághaz irt levelében, — mint ez a válasz eme soraiból kitünik: ezen ügynek mibenléte felől csakis t. urasságod fentebbi leveléből van tudomásunk, hogy az igazgatóság nem ösmert az ügyállásra s azt kellett hinnie, hogy valamely eltagadott váltóról, valamely — az intézet firmája alatt megkötött, de be nem jelentett ügyletről van szó s nem azon 665 frt 80 krról, melyet M. L. vádlottért már akkor ki is fizetett.

Hiszen az igazgatóság nem tudhatta minő qualifikatióju ember Tisza Imre? gondolta, hogy magyar ember s egész megbotránkozással tudatta vádlottal, hogy az általa leirt ügyről eddig mitsem tudott, s kérte őt, hogy legyen türelemmel, mig az ügy állását kinyomozza.

És mi történt? Egyrészről Tisza Imre, az igazgatóság félrevezetésével kieszközölt nem sajtói közlésre szánt levelét — elferditő és rágalomteljes magyarázattal kisérve — kinyomatta.

Másrészről, ezalatt az igazgatóság az ügyállást kinyomozván, meggyőződött, hogy nem minden magyar ember levelének lehet hitelt adni, hogy M. L. a Tisza-féle biztositási ügyletben a legnagyobb becsületességgel és pontossággal járt el, s látva, hogy magántermészetü levelét az, ki azt valótlanságok előadásával eszközölte ki, — mily méltatlan módon használja föl egy vétlen polgár ellen, erkölcsi kötelességének tartá „A magyar kölcsönös biztositó bank"-tól czimü nyilatkozatát, melyben vádlottra rásüté a rágalmazó bélyegét napvilágra bocsátani.

De képes-e egy nyilatkozat kitörölni az emlékekből azon vádat, mely egy vétlen polgárt megbecstelenitett, melyben egy magánpolgár többszörös csalónak, hazugnak és tömlöczre érdemesnek mondatik.

Uraim! t. esküdt urak! önök az eddig hallottakból meggyőződhettek, hogy a vádlott által sajtó utján közétett panaszolt czikkek nemcsak merő rágalmak, hanem a legsötétebb roszakarat, hálátlanság szülöttei; hogy azok aljas mesterfogások, melylyel vádlót oda akarta vádlott kényszeriteni, hogy a helyette kifizetett 665 frt 80 kr követeléséről lemondjon.

S hogy e vérlázitó támadás következtében vádló tettlegességre nem vetemedett, hogy önmaga nem szolgáltatott magának igazságot, az onnan van, mert ügye igazságának tudatában hitte és hiszi, hogy önöktől a magán bosszuállásnál nemesebb és nagyobb horderejü elégtételt nyerend.

És valóban lehetlen is, hogy önök vádlóban a méltatlanul megtámadott magán polgári becsületet védelmök alá ne vegyék; hogy méltatlankodó megvetéssel ne tekintsenek arra, ki sajtó utján szórt rágalmai által azt bizonyitá be, hogy a polgári becsület nem szent előtte; hogy magokévá ne tegyék ez ügyet, — mely nem egyedül a vádlóé, hanem mindanynyiónké, mert tegnap őt, de holnap már önök valamelyikét támadhatják meg hasonló módon a sajtóterén, ha a becsület szentségét nem tisztelők a rágalmak szórásától komolyan vissza nem riasztatnak.

Lehetetlen, hogy a hallottak után vádlottra ki ne mondják a bünöst, annálfogva én nyugodtan és a legmelegebb bizalommal terjesztem a kérdést önök megbirálása alá, mert megvagyok győződve, hogy önök nemcsak képesek a magán polgári becsületet a sajtótámadásokkal szemben megvédeni, hanem azt a közjó, a józan szabadság és mindannyiónk érdekében tenni is akarják, kérem a vádlottra a bünöst ez előadottak alapján kimondani.

Védő ügyvéd mielőtt beszédébe kezdene, becsatolja a magy. kölcs. bizt. bank azon eredeti levelét mely a „Debreczen"-ben is kinyomatott, s melyben Tisza az igazgatóság által figyelmeztetik, hogy Margitayval semmi összeköttetésbe ne lépjen.

Aztán csendes egyszerü beszédében helyteleniti vádló ügyvéd előadását, s a tényálladékot ő is előadja, melyből az tünik ki, hogy vádló Margitay a kérdéses váltót a maga részére állittatta ki vádlottal, pedig ugyan azon váltó már kivolt állitva egyszer és jól az igazgatóság részére. Midőn a lejáratkor Tisza a 480 frtra becsült kára betudásával a felesleget kifizetni akarta, vádló az egész váltó értéket követelte. Ez ügyre vonatkozólag baj jött vádlottnak az igazgatóságtól azon levél, melyben figyelmeztetik az igazgatóságtól, hogy Margittayval szüntesse be összeköttetéseit s ne fizessen annak. S midőn vádló a váltót már elárusitani akarta, figyelmeztette hirlapilag vádlott a közönséget, hogy a váltót senki meg ne vegye. E közleményre vádló ugyancsak a „Debr."-ben sértő kifejezésekkel válaszolt s vádlottat „ipsé"-nek nevezte s gunyosan rágalmazta. Hát ő nem követett el semmi becsületsértést ezzel? . . .

Tagadja vádlott, hogy az igazgatóságnak az eredetiben csatolt fenthivatott levelére tett ellentmondó második levele eredeti lenne: — vagy ha meg van az eredeti mutassa fel vádló! Egyébiránt a bünügyi vizsgálaton e levél eredete s ki által lett kiállittatása is majd szellőztetni fog.

Világos abból is, hogy Margitay a váltó kiállitásánál hamisan járt el, mert ha a kérdéses váltó az igazgatóság által — Margitayra lett volna átforgatva, az igazgatóság stambilljának rajta kellett volna lenni az aláirással együtt, kéri a vádlottat felmenteni.

A válasz és végszó után, a törvényszék elnöke által az esküdteknek a következő kérdések tétettek fel:

1. Meg vannak-é győződve az esküdtek arról, hogy a vádlevélhez A. és B. alatt csatolt czikkeket vádlott irta.

2. Megvannak-e győződve, hogy e czikkek rágalmazó sajtóvétséget képeznek?

3. Vétkes-é vádlott? — s egyszersmind határozathozatal végett félre vonulásra hivattak fel. Az esküdtek főnöke 12 órakor következő összevágó (?) esküdtszéki véleményt hirdette ki:

Az 1-ső kérdésre az esküdtek csak egy hangulag igennel, a 2-ikra 7 szóval 5 ellen igennel, a 3-ra 9 szóval 3 ellen nemmel szavaztak.

Minek folytán vádlott felmentetett, s vádló 40 frt perköltségben marasztaltatott. Vádló ügyvéde semmiségi panaszt jelentett.

— *A magyar fővárosból.* **A fővárosban** a pünkösti ünnepek alatt 5 öngyilkosság történt. A **várkerti bazár** épitését megkezdték. **Samassa** egri érsek a fővárosban időzik. **Erődi Béla** ismert orientalistánk e napokban váltott jegyet Kovács kisasszonynyal. **Bulyovszky Lilla** csak egyszer 24-én fog a nemzeti szinházban Stuart Máriában fellépni. — **Pestmegye** bizottmányi gyülésében a földadó bizottságba 8 elnök, 116 tag választatott meg. **A nemzeti muzeumot** mult hóban 18963 személy látogatta meg. **A müvelődés történelme** czimen György Aladár kitünő irótól egy jeles könyv jelent meg. **Az irók és müvészek** társasága máj. 25-én a zugligeti „Fáczán"-nál kirándulást rendez.

Vidék.

— A „Debreczen" levelezése. —

Báránd, 1875. május 19.

Folyó hó 16-án Móricz Pál országgyülési képviselő Bárándon megjelenvén, hogy 3 évi országgyülési müködéséről választóinak számot adjon, a képviselő urnak megjelenése, — mint a ki a bihari pontoknak 7 év folyama alatt megőrzésére oly büszke volt — nagy néptömeget csalt össze.

Mindenki kivánta látni és hallani azon büszke harczosok egyikét, a ki jelenleg azon pontok ellen harczol, melyeket még kevéssel ezelőtt is védeni mutatkozott. De Istennek hála hull a nép szemeiről a hályog. A nagyszerünek reménylett fogadtatás most az egyszer szánandónak bizonyult be, mert a kitartó s elvökre büszke 48-asoktól való szégyenletökben párthivei meg sem éljenezték. Volt ugyan egy bátor, ki félerős hangon kimerte kiáltani, hogy éljen Móricz Pál, utána sugván még kettő. A határban mégis, midőn vagy 12-en elébe mentek, elébb 13-an voltak, de az a közhit, hogyha egy asztalnál találnak enni 13-an, visszariasztott egyet, s részesiték a nagy éljenzésben.

Ezen gyenge fogadtatás után, látva a csekély bizalmat, nehogy valaki a szentlélek sugalatával kimondja, hogy nincs bizalmunk, a fentjelzett kevesek sajnálatára, a bárándi választókerületi képviselőségről lemondott, epés panaszkodás után mondá: Csanádynak adom vissza a kölcsönt, értvén alatta, hogy az ujfalusi kerületben buktatja meg Csanádyt.

Mi ugyan nem hiszszük.

Hátra hagyta azon bizatást, hogy a ki őt pártolja, ezután is segédkezet nyujt annak (t. i. kölcsönpénzt ád annak), a birónak is meghagyta, hogy tartsa meg erősen a hatalmát. Utána gondolók, hogy tegyen igazságot vasmarokkal, a ki nem az ő pártján van.

Isten! segitsd őket, hogy jó uton járhassanak.

Athos.

— *Vidéki hirek.* **Hármas Patakon** egy nő két fejü leánygyermeket szült. **Szegeden** máj. 19-én oly nagy dér volt, mely a fákat tönkre tette. **Gyarmathán** (Temes m.) a napokban nagy tüz volt, mely 142 házat hamvasztott el. **A nógrádi** nemzeti intézet 25000 frt alapitványt tett egy polgári iskola felállitására. **Egy aradi asszony** Halmy Czeczilia a szent sirhoz ment zarándokolni. **Zalamegyében** a Sz.-László egyháza kath. ősrégi templom felépitésére sorsjáték rendeztetik. — **Viszlón** 18 ház égett le. **Alsó-Visnyén** (Somogy-megye) Nemes Károly molnár legény mesterét meggyilkolta. **Bàrdon** egy férfi nejét, atyja s anyja beleegyezésével meggyilkolta. **A magy. északkeleti** vasut csucsai állomásánál egy tehervonat mozdonya több kocsival együtt kisiklott, két ember sulyosan megsebesült.

Budapesti levél.

— A „Debreczen" szerkesztőjének. —

Május 19.

Soha nem érheti a sajtó munkását nagyobb malheur, mintha amit ir, azt roszul szedik ki. Hány mulatságos félreértés keletkezett vagy keletkezhetett volna már ebből. Én is ugy jártam az én legközelebbi levelemben. Mindjárt az első sorban vágyódással helyett „vigyázódással" szedetett. — A végén pedig Kompolthy Tivadar jóhirneve sértetik meg a debreczeni jóérzelmü polgárok előtt, midőn az általa szerkesztendő „Veszprém" kormánypárti lapnak kereszteltetik el. Én a kormánypárti helyett társadalmit irtam, s mivel vannak még irók, kik ezt a cserét szégyenlenék, kérem a „kormánypárti" helyett „társadalmit" érteni, mint ezt a felmutatott szerződés szövege is bizonyitja.

Megigértem a „Debreczen" olvasóinak, hogy elvezetem a fővárosból ki a szabadba, zöld lombok alá, hol madárcsevegés, zene és vig-arczok láttára elfeledi az ember minden baját, s átadja magát a szellem képzelődéseinek. Hol az ember megfeledkezik a vastag prozáról, s a fénylő csillagok honába száll, különösen ha egy szép hölgy csüng karjára, s epedő szemét csalfa mosoly kiséretében reá veti, óh akkor megfeledkezik az ember a földről, melyhez és, és . . . de hisz értik azok, kik ezt már tapasztalták, s értem én is, bár még nem tapasztaltam, de gondolom! . . .

Mivel azonban nem a zöld lombokat akarom megénekelni, hanem a mi azok között történik — leteszem a lantot, s felveszem a pennát, hogy igy harczra, akarom mondani irásra készen állva szolgálatára állhassak azon kiváncsiaknak, a kik ásitva várják, hogy a sok lében felereszteтt hus, hol bukkan elő, azaz, a gyengébbek kedvéért megmagyarázva. — hova fogok kilyukadni, vagy mi lesz ennek a vége.

Képzeljenek önök egy nagy vizet, melynek mindkét oldalát pompás festői táj- és ház részlet veszi körül. Talán kitalálják, hogy e viz a Duna, s ami körüle elterül — az Budapest. A viz közepében képzeljenek egy közel 300 holdnyi száraz földet, ehez sem sok fantázia kell, hogy eltalálják, miszerint ez a Margitsziget. A szép, a bájos, a kellemes, a kies etcetera Margitsziget! Ide vonultam én az ünnep első napján lehangoltan, de itt fel lett villanyozva kedvem. A „Debreczen" hajóra felülve, — a gyönyörü uj hid alatt elhajózva, csakhamar kiszálltunk a szigetre, még pedig a felső vendéglőnél. Már ekkor a sziget eleje s hátulja tömve volt vendégekkel, s a hajók bár minden negyed órában indultak is, alig győzték a vendégeket szállitni ide, hol mindenki megelégedhetik azon gyönyörrel, mit élvezett. Magát a szigetet nem akarom leirni, mert félek, hogy a „D. E." Leója még rám fogná, hogy ő utána firkantottam le. Csak azt emlitem meg, hogy a sziget felső részén katonai zenekar játszott, alul pedig czigányzene huzta a jó német nótákat, mert a magyar majdnem háttérbe szorittatott. A hölgy olvasók kedvéért azt is megemlitem, hogy több elegáns és hautevoulie hölgyen kivül ott volt a kedves koburg herczegnő is, a ki nagyon megkedvelte fővárosunkat, s majd minden helyen látható. Öltözete kék és hamuszin koczkás selyem ruhából állott, férje pedig honvédezredesi ruhát viselt, mint rendesen.

Másodnap elmentem a városligetbe, hogy a gyermek menhely javára az állatkert gyönyörü parkjában rendezett ünnepélyen jelen lehessek. Itt is kétféle zenekar müködött, ugy mint katonai és magyar zene.

Az ünnepélyben közel 4000 ember vett részt, s mindenki elégedetten távozott. A gyermekek örültek a Fumigáli czirkusa tagjainak bohóskodásán és bukfenczein, a nagy gyerekek is gyönyörködtek Stuwer szemfényvesztő tüzijátékában. Szóval ez a kirándulás is nagyon jól sikerült, itt is nagyon sokan voltak. Pedig ugyanennyien voltak bizonyára a városliget többi részében, — a város major, Orczykert, zugliget, svábhegy és más ily mulatóhelyeken összevissza. Szóval csak egyesek érezik a pénz hiányát és szükét, de ezek sem akarják ezt másokkal éreztetni, — mert mint látszik, van pénz mindenfélére, csak ugy telik a kávésok és vendéglősök tárczája.

De nemcsak a kávésok és vendéglősök tárczája telik, hanem a sok „jótékony", „árvanevelő", cselédképző" és más ily nemü gazdasszony stb. egyletek pénztára is duzzad. — Valóságos „jótékonysági" mánia, egy kis „jótékonysági" hóbort uralg itt; mert minden hétre 2 jótékony czélu majális esik. A nő- és férfi egyletek egymást igyekeznek felülmulni a rendezésben, mulatva és mulattatva zsarolásban, ugy hogy már a „Pester Journal" ki is fakadt emiatt, s ha komolyan meggondoljuk — van is egy kis igazsága.

Az egyetemi polgárok visegrád-esztergomi kirándulása nagyon jól sikerült. Legalább ezek az utközben tanulva mulattak, — mert Pulszky F. és Henszelman magyarázgattak nekik egy kicsit utközben.

A sziniképezde növendékei is a tanárok és meghivott zene- és mükedvelők, (s talán mulatságkedvelők társaságában kirándulást rendeznek holnap a svábhegyre. Elindulás 6 órakor reggel. Lesz közös tánċz, ebéd és vacsora. Mulatság vége holnap után hajnalban, mert bizonyára addig eltánczolgatnak. Jó mulatást kivánva a debreczenieknek, vagyok unalmas szolgájuk

Vederomo.

— **Salvi** pünköst első napján Burgauba érkezett. Lovának semmi baja, 17-én d. u. 4 órakor Augsburgba ment. A fáradt lovagnak Würzburg lovag ajánlotta fel szivességét s a lovat szolgái ápolták. Salvi este 7 órakor utját folytatta. E hó 20-án Saverne departament Zabern helységébe érkezett. Lovas és ló friss állapotban vannak, de minthogy ezen falu Páristól még 60 mfnyire van, nem lehet kilátás, hogy Párisba megérkezhessék a kitüzött időre.

UJDONSÁGOK.

* **Lapunk** szerkesztő s kiadó hivatala a Vecsey-háznál maradt ugyan, — de eddig volt helyiségéből a másik oldalra tétetvén át, — van szerencsénk figyelmeztetni erre a t. elvtársakat s előfizetőinket addig is, mig a jelző táblák elkészülnének.

* **Meghivás.** Az 1875-ik év május hó 24-ik napján délután 6 órakor a vadásztársulat igazg. választmánya a városház jegyzői szobában ülést tart. — Tárgy: évi jelentés, s több fontos ügy.

* **A debreczeni künyvnyomdászok** jövő hó 5-én tartandó ünnepélyére a meghivók már szétthordattak. Ez okból értesittetik a n. é. közönség, hogy azok, kik tévedésből, vagy más hasonló okból meghivót nem kaptak volna, s arra igényt tartanak, sziveskedjenek a bizottság elnökénél Frics József urnál (városi nyomda), szóval vagy irásban jelentkezni. A rendezőség.

* **A dal és zeneegylet**, ma este szokott helyiségében fontos ülést tartand, a dalegylet szervezése tárgyában, némelyek független dalárdát akarnak, — mig mások maradni a régi állapotban. — Óhajtjuk, hogy a dal és zeneegylet ne csak a gyüléskezés és szervezkedésben, de valamely kirándulásban is tüntesse ki mielőbb magát. A népkertbeli sátort, ha mások igénybe tudják venni, mért ne tudhatná a tulajdonos dal és zenegylet is?

* **Az „Európa" kávéház** nyaralója ma délután nyittatik meg zeneszó mellett, — ha az eső elmarad, szép látogatásnak foghat örvendeni, mint olyan, mely városunk egyik legszebb terét foglalja el. Ajánljuk a t. cz. közönség pártolásába a derék kávéház tulajdonost.

* **Kövesi Ferenczné** előnyösen ismert női-divat üzletét a nagyvárad-utczai 2125-dik számu házba tette át, s miután ezen alkalommal üzletét ujolag kellőleg és csinosan berendezte, nem mulaszthatjuk el őt a t. női közönség nagyrabecsült pártfogásába ajánlani. Ezzel egyidejüleg tudatjuk azt is, hogy Kövesi Ferencz szobafestővel, ki szinte teljes elösmerésnek örvend városunk és vidékén — ugyan azon helyiségben bármely perczben rendelkezhetni.

* **Nagyváradon** a „Falu rosza" első előadása alkalmával 462 forintot, 2-ik előadásakor 281 forint 40 krajczár tiszta jövedelmet hozott be.

* **Lapunk valamelyik** legközelebbi számában a Farkas családot illetőleg, gyászt jelzének Lázár. J. halálával. E hirt most a legnagyobb örömmel huzzuk visza, tiszta szivből örvendvén, hogy a kitünő s testületének diszére váló ifju ügyvéd életben maradt.

* **Az iparos ifjak** önképző-egyletében közelebb egy irott hetilap fog megjelenni „Ipar" czimmel. Szerkesztője Szőllőssy György leend. Örömmel jelezzük iparos ifjaink ez iránybani nemes törekvését, s azon társulatot, mely nem szünik meg az iparos osztály müvelődését folytonosan emelni.

* **Simonffy Imre** főkapitányunk czegléd-batthyányiutczai szeglet háza, részint uj épitkezés, részint uj átalakitással, — mely folyamatban van s napról napra halad, igen emelni fogja városunk ez utcza részét.

* **A nagyerdőn** óriási számban pusztitó hernyóknak a közelben eső sétakertekbe leendő behatolása meggátlása czéljából, hasznos szernek bizonyult be a kertkeritések mentében deszkákra töltögetett kátrány.

* **A belső- és külső legelőn** levő öszszes szarvasmarhák a tanács megbizásából a héten megvizsgáltatván, ennek eredményeként közöljük ama kedvező hirt, hogy azok között semmi legkisebb járványos betegség nem tapasztaltatott.

* **Utó hang a gazdász-majálishoz.** Többen annak tulajdonitják, nemcsak a gazdász-majális néptelenségét, de átalában a lövölde egy állapotban létét is, hogy a lóvonatu vasut nem akar megteremni, s — arra várnak sokan, akkor aztán, mint püнköst másodnapján ezrivel leend a nép a nagyerdőn, hova most most oly porfellegek közt lehet sokszor és drága pénzért eljutni. — Lóvonatu vasut! jöjjön el mielőbb a te országod.

* **Hogy Gusztrinyi Sándor** női szabász tanitó müködését mily fényes siker szokta koronázni, — azt városunk több hölgyétől s egy 15—20 éves leány elismerő nyilvános bizonyitványából hallottuk s olvastuk. Vajha minden szüle helyesen felfogva, bár az első gondolatra csekélynek látszó, de nőknek, családoknak egész jövőjére kiható tanulmány fontosságát, ez általában elismert ügyes tanitótól oktatást venni. Oly csekély a tandij, mely által a női-ruhaszabás müveletét pár hét alatt a legnagyobb tökélyre vihetik, hogy az ezen ügyességben járatlanok csupán egyetlen ruha elkészitéséért is gyakran két-három annyit kénytelenek fizetni. Gusztrinyi ujolag már megkezdé t. Mihálovics urnál az oktatásokat. — A bejelentkezések és vidéki meghivások Kubinyi Kálmán és Gyürki S. urak kereskedésében elfogadtatnak. Ajánljuk a hölgy közönség figyelmébe.

* **A katonai gyakorlatra**, mint tudjuk, legalább is 1700—1800 katona jelent meg háromheti időtartamra.

* **Igazi nagy hatalom** az a szerelem, s mit nem képes kivinni! Még a Nagyvárad és Debreczen közti nehány mértföldnyi távolságot is képes volt nehány órai sétauttá megröviditeni, a miként történt tegnap is, hanem a mithológiai Árgusz, — ugy látszik, — még a XIX-ik században is létezik, a nélkül, — hogy szemei legkevésbé is megromlottak volna és pápaszemet használna, mert a mit az illetők, óh azok a szőkék, szőkék! mély titok által elfedettnek hittek, bizonyos vendéglő szobájának árnyában, — mégis csak voltak olyanok, kik előtt az tudva lőn: „Hej megmondtam Angyal Bandi, ne menj az alföldre." stb.

* **A mult éjjel** a rendőrség egy darabosutczai házat tartott szemmel és figyelemben, mely házban lakók, bizonyos fiatal egyének, azt hiszik tanulók által — fenyegetésekkel illettettek; azonban az éj minden legkisebb zavar nélkül telt el.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Május 19. —

Beliczey a belügyminiszter válaszával megelégszik. Ugyancsak Tisza, a kormány által kötendő szerződésekre nézve kijelenti, hogy az első összeg kérésénél az egész vállalat tervét előterjeszti. A ház jegyzőkönyvbe igtatja a miniszter válaszát. A választási törvény 3-szor is felolvastatván, a főrendiházhoz átküldetik. Tárgyaltatik s elfogadtatik a 71-iki zárszámadásra vonatkozó bizottság jelentése. — Popovics Desseanu J. képviselő ügyében a mentelmijog felfüggesztését megtagadja.

Tárgyalás alá vétetik a házszabályok módositására vonatkozó bizottság jelentése. Beöthy Á. bár elfogadja a javaslatot, de megjegyzésekkel s módositásokkal. Csernátony a bizottságok eltörlését nem látja jónak, mert igy a ház mindég ismeretlen dolognak megy elibe. Helfy a bizottságok megtartása mellett van. Tisza czáfolja Beöthyt és Helfyt. Elfogadja általánosságban a javaslatot. Madarász még általánosságban sem fogadja el. A ház a javaslatot részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Az ülés véget ér.

A „Debreczen"
eredeti
MAGÁNTÁVIRATA.

Budapest, máj. 22. Az országgyülés hetfőn déli egy órakor záratik be a főrendi házban a miniszterelnök által.

Felelős szerkesztő:
SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Értesités.

Alulirottnak van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmét, évek óta fenálló, czeglédutczán saját házamban levő dusan felszerelt
Vászon, ruhakelme, posztó és kész fehérnemü gyári raktáramra,
de különösen a következő czikkekre felhivni, u. m.

Fekete noblesse 1 rőf 1 frt 30 krtól 4 ft 50 krig.
Atlasz, marcellin, pamut és selyembársonyok.
Chiffon férfiingek 1 ft 20 krtól 3 forintig.
Chiffon és vászon férfilábravalók 90 krtól 2 frt 20 krig.
Szines férfiingek 1 ft 10 krtól 2 ft 20 krig.
Férfi angol oxfordingek 2 ft 80 krtól 3 frtig.
Férfi gellérok 2 ft 20 krtól 2 frt 80 krig.
Férfi kézelők 3 frt 60 krtól 5 frtig.
Férfi harisnyák 2 frt 20 krtól 6 frtig.
Férfi nyakkendő, kézelő- és gallérgombok.
Női chiffon- és vászoningek 1 frt 50 krtól 4 forintig.
Női háló-corsettek 1 ft 30 krtól 5 forintig.
Női alsó szoknyák 2 ft 20 krtól 5 ftig.
Női kitünő minőségü derék-füzők 80 krtól 5 forintig.
Női harisnyák 2 frtól 11 frtig. —
Fiuingek ugy szines pergál mint chiffonból.

Továbbá, ajánlom nagy választékban a legjobb minőségü rumburgi, irlandi, creasz és sléziai vásznaimat: vászon, abrosz, asztalteriték és törülközőket, szines canavácz, czérna és gyapju butor-szövetek. Szines kárton és cretton 18 krtól 40 krig. — Szines és fehér barchetek. Vászon és batiszt zsebkendő 12 db 1 forinttól feljebb. Nyári, téli selyem és beszövött kendők. Csipke és mouseline függöny, valamint szőnyegek rőf és darab számra. Asztal és ágyteritő, kávés-abrosz és csemegekendőket a legnagyobb választékban. — Az itt elősoroltakon kivül raktáram dusan fel van szerelve, férfi ruhának való **gyapju és czérnaszövet**, mindennemü **női pipere czikkek**, esernyő és napernyő, moll, clair, mouseline, kötő és himző pamuttal.

A n. érd. közönség becses látogatását kérem mély tisztelettel:

Bosznay Károly.

Levél általi megrendelések, gyorsan s pontosan csomagolásidij felszámitása nélkül eszközöltetnek.

Fehérnemü varratások gyorsan szépen kiállitva és a lehető jutányos árak mellett eszközöltetnek.

97 12—?

Leánynevelő intézet áthelyezése.

Van szerencsém a szülőknek s a nevelés barátainak tudomásokra juttatni, miszerint leánynevelő intézetemet, eddigi helyiségéről, a hagymatérre, a 15. sz. a. Kirschbaum-féle háznak utczára néző emeletébe tettem át; — hol is a szülőknek s tanügy barátainak látogatásukat szivesen fogadom.

Debreczen, 1875. 21.

Özv. Gáspár Ignáczné,
Szül. Hajtovics Ágnes.

186 1—3

Pályázati hirdetmény.

Hajdu-Böszörmény város közönsége ref. imaházának tornyát felebb emeltetni, s uj tetőalá vétetni, a templomot pedig egészen elbontatva, a jelenleginél bővebb kiterjedésben ujból épittetni szándékozván, **az épitési tervrajzok és költségvetések** elkészitésére pályázatot hirdet.

A tervek s költségvetések **folyó évi julius 1-ső napjáig** H.-Böszörmény város **főhadnagyi hivatalához** nyujtandók be, hol egyszersmind az épitkezés tekintetében a vállalkozók bővebb felvilágositást s adatokat szerezhetnek.

A pályamüvek közül kettő, melyek leg jobbak és legczélszerübbeknek fognak mutatkozni s találtatni, és pedig az első 400 o. é. frttal, a 2-ik 200 forinttal lesznek dijjaztatva, a többi pályamü után — készitők — dijazásra vagy jutalmaztatásra igényt nem tarthatnak.

Hajdu-Böszörmény város templom épitési bizottsága részéről az 1875-ik évi május hó 3-ik napján tartott gyülés megbizásából

Karap Imre,
főjegyző.

179 3—3

Uj üzletmegnyitás.

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérd. helybeli és vidéki közönséget, miszerint itt Debreczenben piaczutczán báró Józsinczy-házban

női és férfi divat czikkek,
fehér- és rövid-áru üzletet
nyitottam.

Nagy választásban vannak sima és himzett fehérnemüek, u. m. női és férfi vászon és schifoningek, korsettek (háló rekli), alsó szoknyák, vállfüzők, nadrágok, kézelők és nyakkendők. Továbbá selyem, rips, moire (habos) és bársony szalagok minden szinben és szélességben, himzett szelvény és betétek, kitünő kötő és horgoló pamutok és czérnák, schifon, moll, tarlatán, musselin és organtin, valódi prágai glassé, selyem és czérna (nyári) keztyük, női, férfi és gyermek szines és fehér harisnyák, nap- és esőernyők, franczia virágok, menyasszonyi koszoruk, mindenféle paplanok és szőnyegek, legnagyobb választékban és legjobb minőségben.

A tisztelt czimü helybeli és vidéki közönségnek becses látogatását kérem

Burger Lipót.

Árulóhely: piaczutcza 2139. sz. a. Tornay kávéházzal és Csanak József füszerkereskedésével szemben.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Azon megvásárolt áruczikkek, melyek nem tetszenek, becseréltetnek.

173 6—52

A valódi
WILHELM-féle
antiarthritikus antirheumatikus
vértisztitó thea
(vértisztitó köszvény és rheuma ellen)
A TAVASZI KURA
egyedül biztos gyógymód a vértisztitásra,

A cs. k. udvar engedélyével, Bécs, decz. 7. 1858. — a leghiresebb „EUROPAI" orvositekintélyek által ajánlva és sikerrel biztositva — Ő felsége által szabadalmazva hamisitás ellen 1871.

eredménynyel alkalmazott és jónak bizonyult.

E thea tisztitja az egész vérrendszert; mit semmi más szer nem tehet, ez átjárja az egész test minden részét és eltávolit a testben lerakodott minden beteges anyagot; azért a hatása biztos és tartós.

Alapos gyógyszer a köszvény, reumatizmus, gyengeség és idült makacs kórok, nyálfolyásnál, mint szinte minden nemibajoknál, bőrkiüteg és pattogzásoknál az arczon vagy egyéb testrészeken, foltok és bujakórban.

Különös jótékony hatása van máj- és vesebajoknál, hämorhoid állapot, sárgaság, idegizom bajokban, gyomorszorulás, szélbántalmak és altestdugálásban, nehéz vizellet, magömlés, férfigyengeség és női folyamkórban stb.

Idült skrufulát, daganatokat gyorsan és alaposan eloszlat folytonos használat mellett, — miután jótékony feloldó és vizelethajtó erővel bir.

Számos bizonyitvány, elismerő és dicsérő levél igazolja fentebbi közleményt, melyek kivánatra ingyen megküldetnek.

Mutatványul álljon itt nehány levél:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak.
Neunkirchen.

Sagor, ápril 5. 1873.

Kérek még két csomagot a már egyszer küldött Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó teából postán utánvéttel minél elébb küldeni, és ezuttal legmelegebb köszönetemet kell nyilvánitanom, mivel azon első csomag a nőmet, a ki évekig a reumatismus és dugulásban szenvedett, már feltünően megkönnyitette, és remélhetőleg egészen helyreállitja, a midőn már minden más gyógyszer használata nem hozott oly sikert. — Tisztelettel vagyok

Zehnard Ernő, hivatalnok.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak
Neunkirchen.

Nyitra, ápril 23. 1873.

Már több év óta szenvedtem az irtóztató reuma fájdalmakban, lábaimon folyó gényes sebekkel. Ezer köszönet a valódi Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theáért, melyet a tek. ur nekem 1872. novemberben küldött, a 2 csomag thea fájdalmaimat megszüntette és egészen helyreállitott, a mit más szer nem tehetett; miért is ujra legszivesebb köszönetemet küldöm, és ezen Wilhelmféle antiarthritikus antireumatikus vértisztitó theát másoknak is ajánlom, mint leggyógyitóbb theát. Örökké hálás.

Döller Aloisia.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak.
Neunkirchen.

Bukarest május 21. 1873.

A valódi Wilhelmféle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theával kedvező eredmény bizonyult gróf Paracin urhölgynél, a ki ami udvarunkhoz közel áll és kedvelt. Ez urhölgy előbb rheumatikus fájdalmokban igen szenvedett, mióta e theát használja, azon fáldalmak ritkábbak, és csak igen gyengén lépnek fel. Mivel az én tanácsom folytán ez urhölgy a borivástól tartózkodik, — remélem, hogy a Wilhelm antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theának folytonos használata által azoktól egészen megszabadult, hatásáról meggyőződve, — a Wilhelmféle theát mindenfelé ajánlom.

Dr. Van Kloger.

Óvást teszünk mindennemü hamisitás és csalás ellen!

Az igazi Wilhelmféle antiarthritikus és antirheumatikus thea csak az első nemzetközi Wilhelmféle gyárból kapható Neunkirchenben Bécs mellett, vagy az én hirdetéseimben jelzett helyeken.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi rendelés után készitve és használati utasitással ellátva egy forint, — a csomaglás és belyegért még 10 kr.

A t. közönség kényelme végett kapható ezen Wilhelm-féle antiarchritikus is antirheumatikus thea helyben. 7 5—6

Debreczenben: Berghoffer Istvánnál.
Földesen: Kránzel Ferencz gyógyszerésznél.

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.